

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palatium

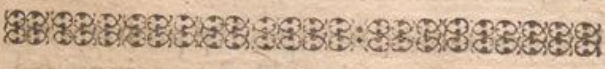
Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gzaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

Quod vnusquisque hospitalitati studere debeat & ad pedum vsque
ablutionem inclinari ca. 22.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54459)

QVOD VNVSQVIS-
QVE HOSPITALITATI STV-
DERE DEBEAT, ET AD
pedum vsque abluionem in-
clinari.

CAPVT XXII.

SI brutorum animalium naturales in-
stinctus, & inanimatorum facta requi-
rere voluerimus; erunt plurima quæ rubo-
rem inferant homini, tum quia Rationales
in ijs deficiunt in quibus bruta abundant;
tum quia legibus naturalibus diuinisque
non optemperant. Lex nature docet: *Quod
tibi non vis fieri, alteri ne feceris.* Si igitur te-
cto arceri nolles; cur alterum repellis? Iu-
uaret potius imitari Omnipotentem qui *Deuter. 14. 26.*
Peregrino victum vestitumque porrigit.
Iuaret item meminisse quoniam antiqui-
tus, hospitalitatis officia maximè fuerint
commendata. Perspicuum satis huiusce,
rei sapiens præbet testimonium: *Propter Eccles. 29.*
Mandatum (inquiens) assume pauperem, & cap. 68.
propter inuolam eius, non dimittas eum vacu-
um. Et infra: *Transit hospes? orna mensam.*
X 5 His

eri
dia
ra

lori
fed
rijs
era-
fecit
que
lasse
ien-
gu-
erro
atum.
ola-
a af-
odo
oque
omi-
non
s qui
OD

His non absimile est quod inquit Isaias: *Egenos vagosque induc in domum tuam.* Antiquorum itaque, Patriarcharum insistendū vestigijs, qui tantò hospitalitati operam dabant, quò magis se peregrinos & ciuitatem terrenam non habere sed supernam inquirere agnoscebant: Alioquin à Iudæis superabimur, qui (non obstante malitia) agrum ex prætio sanguinis Christi emerunt in peregrinorum sepulturam. Ad id ipsum nos inuitare videtur Ecclesiasticorum virorum Coriphæus D. Petrus dum ait: *Hospitales inuicem sine murmuratione, nec abs re, sine murmuratione* inquit, sunt siquidem plerique, qui peregrinos procaecibus insequuntur verbis, sed & verba connectentes calumnijs, quod sæpius, vel importunè ab ijs hospitalitas exigatur, quorū peruersitatem & ab humanitate alienam naturam relinquens, D. Pauli cohortationem attēdere malo, qui inter cæteras quas in Pastoribus, Episcopis, atque Ecclesiæ Prælati & rectorib⁹ requirit virtutes; Hospitalitatem summopere commendauit. Ideoque antiquitus Abbatia & Episcopatus summis fuerunt ditati redditibus, vt semper peregrinis liberæ paterent fores. Sed heu! quanta nunc mutatio: reor ego

Math. 27.

1. Pet. 4.

1. Tim. 3.

redditus illos annuos in hunc finem fuisse contributos, at modò, exquiruntur verè temporalia vt voluptatibus & genio magis indulgeatur. Quare benedicti sint à Domino qui antiquorum Patrum sectantur vestigia & Hospitalitatis imitantur virtutes, siquidem teste Epiphanio ea sola fuit Lib. 3. cons. hereth. construendi propè Ecclesias ratio, vt commodus peregrinis, ægrotisque subuenire valerent: Quod animaduertentes Principes & Reges, ea loca summis redditibus & muneribus locupletarunt.

Quorum feruorem, deuotionemque, vtinam multi nobilium hodie sectarentur. Sed heu! refriguit hodie charitas, emarcuit feruor pristinus, & quorum domus aduenis hæctenus patebant, modò, obturatæ cernuntur.

Victa iacet pietas:

Pauper ubique iacet. Hæccine est o diuites insignis vestra Misericordia? Eum ne repellere poteritis, qui in supplicationibus diuinum allegat amorem, qui vos tanquam Dominos reueretur; qui poplite flexo exigam poscit charitatem? Non paruam pollicetur remunerationem, siquidem se cunctis diebus vitæ suæ, obligatione vincit, futurum pollicens se, pro salute vestra apud

apud Deum precatorem. Verum oleum
& operam perdere me existimo dum sur-
dis cano.

*Quid iuvat ad surdas si clamet phemius
aures?*

Quod si quos fortassis contingat Mife-
ricordiae viscera patefecisse, Hos alloquor.
Non solum vos ad receptionem peregrin-
norum in ædes vestras inuito, sed & ad om-
nia charitatis obsequia, vsque ad ipsam
pedum ablutionem exhortor. Sic namque
deceat, & Sanctorum nos exempla prouo-
cant, qui non modò diuertentes ad se exci-
piebant, sed & eos per vrbium compita in-
quirebant, inuitabant, nolentesque vi o-
rationum cogebant, atque infinita charita-
tis subministrabant officia: nec quidem id
spe lucri, sed quia diuinæ futuri participes
promissionis, fieri volebant Ciues Sancto-
rum & domestici Dei. Nobilis illa, virtu-
tumque cumulis insignis Mulier Martha
Christum exceptit, sed quomodo attenda-
mus. Non alienis vtitur obsequijs sed suis;
non ancillis, ministrations iniungit officii-
um, sed sibi honoris maximi loco referuat
Christi hospitis ministerium: Hinc bene
Lucas *Intrauit Iesus in quoddam castellum,
& mulier Martha nomine exceptit illum.* Nec
abli-

1. Timoth. 3.
num. 6.

Cap. 10.

abfimile est sororis exemplum, quæ susce-
 pto Salvatore (vt inquit Euâgelista Math.)
 attulit libram vnguenti Nardi pystici pre-
 tiosi & effudit super caput eius; cuius vn-
 guenti virtus in multis enitebat, lassos si-
 quidem refocillabat artus, corporisque ba-
 ses itineris longitudine fatigatas fulciebat,
 nec non odoris magnitudine & fragrantia,
 sopitos excitabat spiritus, vnde in ea imple-
 tum est illud Canticorum: *Dum esset Rex*
in accubitu suo Nardus mea dedit odorem sua-
uitatis: quod quidem ita acceptum fuit Do-
mino, vt Phariseo murmuranti apertis al-
ternisque vocibus exprobraret: Oleo caput
meum non unxisti: ac illa unxit pedes meos.
 Opinantur nonnulli eam patrios mores in
 hoc secutam fuisse, qui id in conuiujs fa-
 cere assueuerant, vt conuiuas alacriores
 redderent. Ideo etiam ait Psalmista, Rêgi-
 us: *Paraisti domine in conspectu meo mensam:*
impinguasti in oleo caput meum. Illa ergo
 moribus insistens patrijs, liberalitatemque
 sectans, liberale fundit vnguentum, adeoq;
 copiose, vt non solum capiti deseruiat, sed
 & pedes ex eo iniantur; vt quod olim fue-
 rat deliciarum fomentum, id ipsum Christo
 Domino præberet obsequium. Non hanc
 truculentæ Pharisei deterrere potuerunt
 minæ,

Cap. 1.

Luc. 7.

Psal. 22.

eri
 dia
 ra

MO . PEREGRINOS SVSCIP.

minæ, non Iudæ & discipulorum murmur
diuertere potuit, sed illi, gratum esse Chri-
sto obsequium sufficit, quod quidem Do-
mini testimonio, compertum nobis esse
potest, quoniam hæc seruitus hocque mi-
nisterium ex ardenti amore, feruentique
procedebat deuotione. Quod si de humi-
li agendum sit ministerio, meminerimus
eiusdem mulieris, quomodo pedibus Do-
mini aduoluta, eos lachrymis lauerit & ca-
pillis capitis sui exterferit. Quod humili-
tatis exemplum quamplurimi imitati sunt,
id membris exhibentes quod illa capiti præ-

Sozom. lib. 7.
cap. 27.

Granat. serm.
4 in cœna
Domini.

Serm. 70.
de tempore.

buerat. Ac atius Episcopus, Domus suæ fo-
ribus patefactis, peregrinos cū summa cha-
ritate recipiebat, eisque, ad pedum usquē
ablutionem deseruiebat. Christianorum
similiter, fideliumque singulare exemplar
Diuus Ludouicus, non solum semel in an-
no pauperū pedes proprijs mundabat ma-
nibus, sed singulis sabbathinis diebus, illis
ablutis, deuotissima charitatisq; referissi-
ma infigebat oscula, idque secretò, ne for-
tassis vanam captans gloriam, promissionē
amitteret æternam. Audiamus quid Eccle-
siæ latinæ lumen Augustinus de hac re dis-
serat: *Discite Fratres à beato Abraham hospi-
tes excipere, pedes eorum cum humilitate &*
pietate

pietate lauare, lauare inquam sanctorum peregrinantium pedes, ne forte in eis remaneat puluis quem ad iudicium vestrum possint de pedibus suis excutere.

Elifæus Sunamitidem alloquens dicebat, *Ecce sedulo in omnibus ministraſti nobis;* 4. Reg. 4.
 sub quibus verbis non dubium est pedum ablutionem contineri, & intelligi. D. Paulus discipulum Timotheum intruens de viduis eligendis, eam inquit eligendam, quæ hospitio peregrinos exceperit, quæ Sanctorum pedes lauerit alioquin tanto nomine indigna censebatur. 2. Tim. 5.

Tertullianus refert Christianos, viros & Mulieres adeò antiquitus Hospitalitati operam dedisse, vt summo cū animi gaudio, peregrinantium pedes abstergerent. Ideoque vxorē hortabatur ne post mortem suā secundis se vinciret nuptijs ne fortassis tanto humilitatis priuaretur exercitio, & charitatis obsequio. Vir quidam antiquus ex Gabaā peregrinum hominē in suas aedes perduxit, cui cibaria sedulo asinisq; suis, pedibus primū lotis ministrauit. Non abſimile ministeriū præbuit famulo Abrahami, pudica Rebecca, dum non solū Eliczer pedes abluit, sed etiam camelis aquā præparauit, Ergone hodiernæ mulieres peregrinorum pedes

Lib. 2. ad Vxorem.

Judic. 19.

Genes. 24.

Iocannis. 13.

Luce. 1.

pedes lauare reuient quia ad imaginem Dei creati sunt? Imperatrix Placilla domesticis insultantibus quod tam vilibus se daret ministerijs dicere cōsueuerat: Non me validiorem, maiorem uē existimo, illo, qui humilitatis docendæ gratia ad Apostolorū pedes prouolutus est; non præstantiorem illa, quæ in Matrem Dei electa; Humilitatis non abnuit titulum, *Ecce (inquiens) ancilla Domini.* D. Hieronymus nonnullas quærimonias in quasdam nobiles exercit quæ huiusmodi spernebant charitatis officia. Sunt nonnullæ (inquiens) viduæ diuites & opulentæ quæ rem suo statui incongruam arbitrentur, peregrinos hospitio excipere sanctorum abstergere sordes, & teneris manibus, hæc exercere ministeria; verū in sæculo futuro nec his similes, sanctis sociari merebuntur quibus in hac vita deservire respuerunt. Si eas oporteat paganorum exemplo confundere, Homerus id facile præstiterit, qui refert Vlysses sub peregrini specie in habitu incognito ab vxore propria cum summis charitatis obsequijs exceptum fuisse: Cui cum pedes ab ancilla lauarentur, cognitus ex cicatrice quam ab apro in iuuentute acceperat summum contulit vniuersæ familiæ gaudium.

Quod si tanta humilitas & humanitas in Infidelibus reperiatur, nonne rubore suffundetur Christianus, qui id abnuuit quod exercet Paganus?

QVOD HOSPITALITATIS OPERA ERGA SEIPSUM PRIMO SINT EXERCENDA.

CAPVT XXIII.

Coronidem huic operi daturus, restat ut postquam vos ad Hospitalitatē erga proximum exercēdam cohortatus sum, ut vobis ipsis eam præbeatis admoneam, siquidē ut inquit Ecclesiæ latinæ iubar Augustinus *Qui vult Eleemosynam facere ordinate, a se debet incipere, & sibi illam facere.* Par enim est ut qui charitatis cæteris impēdit beneficium, seipsum, & animam non defraudet. si ergo erga proximos hospitales sumus, summopere curare debemus ut animam accuratē tanquā peregrinā excipiamus, siquidem à Deo, cœlestis, non terrea creata est. Nec abs re. Quemadmodum enim pauper homo suscepto Principe se proprio priuat cubili ut honorificentius eum excipiat,

Y

piat,